

7/10987

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/196/467
Konu : Yazılı soru önergesi

01.02/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 03/12/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17585 sayılı yazı,
b) 16/12/2009 tarihli ve 2570/6015 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Antalya Milletvekili Hüsnü Çöllü tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10987 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- Basın açıklaması (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/195/458
Konu : Yazılı soru önergesi

01.02/2010

Sayın Hüsnü ÇÖLLÜ
Antalya Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10987 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ve Bakanlığımızın görevleri Anayasa ve kanunlarda açıkça düzenlenmiştir. Yüksek Kurulun görev ve yetkileri, gerek Anayasanın 159 uncu maddesi gerek 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 4 üncü maddesinde açıkça belirlenmiştir. Bakanlığımızın görev ve yetkileri ise, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda düzenlenmiştir.

Ceza yargılamasında kanun yararına bozma müessesesi, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 309 uncu maddesinde düzenlenmiş olup; maddenin birinci fıkrasındaki, "Hâkim veya mahkeme tarafından verilen ve istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar veya hükmünde hukuka aykırılık bulunduğunu öğrenen Adalet Bakanı, o karar veya hükmün Yargıtayca bozulması istemini, yasal nedenlerini belirterek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı olarak bildirir." hükmü gereğince, kanun yararına bozma yetkisi münhasıran Adalet Bakanına tanınmıştır.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, 11/06/2009 tarihinde "... mahkemesinin ... sayılı kararı usul ve kanuna aykırı olduğundan CMK'nın 309 uncu maddesi uyarınca kanun yararına bozma yoluna gidilmesi için Adalet Bakanlığına başvuruda bulunulmasına" şeklinde kanun yararına bozma yoluna gidilmesi hususunda oy çokluğu ile 331 sayılı Kararı almıştır. Bu karara uyma zorunluluğu bulunmayan Bakanlığımız, söz konusu Kurul Kararını ihbar kabul ederek incelemeye almıştır.

Bakanlığımız, Anayasa ve kanunlarla kendisine verilen görevleri, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hukuka uygun şekilde yerine getirmeye devam edecektir.

Bakanlığımızın internet sitesinde de yayımlanan 12/11/2009 tarihli ve 23 sayılı Basın Açıklamamızda, soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak ayrıntılı açıklamalara yer verilmiş olup, söz konusu Basın Açıklamasının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

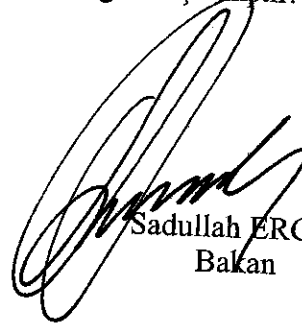
II- 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki, "Kurulda yapılan işlemler ve bunlarla ilgili görüşmeler gizlidir." hükmü gereğince, Yüksek Kurulda yapılan işlemler ve bunlarla ilgili görüşmeler gizli olduğundan, karara katılanların kimler olduğu, hangi yönde oy kullandıkları ve yapılan görüşmelerin içeriği hakkında bilgi verilmesine yasal imkân görülememiştir.

III- Yürütülen soruşturma kapsamında, İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin 03/11/2008 tarihli Kararına istinaden, iletişimin dinlenmesi, tespit ve kayıt altına alınmasına karar verilen kişilerden birinin kullandığı telefonda herhangi bir ses gelmediğinin tespit edilmesi üzerine, anılan Mahkeme Kararında belirtilen üç aylık sürenin dolması beklenilmeden, Adalet Başmüfettişi tarafından 22/12/2008 tarihinde, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlarla Mücadele Şube

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

M¼d¼rl¼đ¼ne m¼zekkere yazılarak, anılan telefon numarası için verilen tedbirin kaldırılması; ayrıca, başka telefon numaralarının da bulunması nedeniyle bunlara ait t¼m verilerin ayrı bir veri taşıyıcısına kopyalanması istenilmiştir. Yapılan teknik ve usul¼ işlemlerden sonra, söz konusu telefonda "herhangi bir ses gelmediğinden" denilerek "silme" şeklinde imha işlemi yapıldığı ve herhangi bir kayıt işlemi yapılmadığından imha tutanağı düzenlendiğı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

T.C. ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

ANA SAYFA SİTE HARİTASI E-POSTA ADALET BAKANLIĞI

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 23

12.11.2009

BASIN AÇIKLAMASI

Yazılı ve görsel basında yer alan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ve Yargıtay santral telefonlarının dinlendiği iddiasıyla ilgili haberler ve açıklamalar üzerine aşağıdaki hususlarda kamuoyunun bilgilendirilmesine gerek görülmüştür.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü bir soruşturma sırasında bazı hakim ve Cumhuriyet savcılarının da isimlerinin geçmesi üzerine konu Bakanlığımıza intikal ettirilmiştir. Bu evrakta adı geçenler hakkındaki iddiaların açıklığa kavuşturulması bakımından, inceleme yapılması ve delil elde edilmesi halinde soruşturmaya geçilmesi için 15.04.2008 ve 05.09.2008 tarihli onaylar ile Bakanlığımızca izin verilmiştir.

Bu çerçevede görevlendirilen adalet müfettişleri, kendilerine tevdi edilen belgelerde yaptıkları incelemeler sonucunda, ilgili 56 hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında delillerin toplanması amacıyla bu kişilerin telefonlarının dinlenmesini mahkemeden talep etmişlerdir. Bu talep üzerine görevli ve yetkili mahkeme tarafından ilgili hâkim ve Cumhuriyet savcıları hakkında dinleme kararı verilmiştir. Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan inceleme sonucunda aralarında İstanbul Cumhuriyet Başsavcısının da bulunduğu 46 hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında 16.09.2009 tarihli rapor ile soruşturmaya geçilmesine yer olmadığı teklif edilmiştir.

Soruşturması tamamlanan Ömer Faruk EMİNAĞAOĞLU ve Osman KAÇMAZ'la ilgili evrak tefrik edilerek yetkili mercilerine gönderilmiştir. Diğerleriyle ilgili işlemler devam etmektedir. Soruşturma kapsamında ilgililerin odalarında kullandıkları telefon numaraları hakkında mahkemelerce dinleme kararı verilmiş ve yetkili makamlarca bu doğrultuda işlem yapılmıştır. Dinleme kararı verilen ve bazı basın yayın organlarında Yargıtay santrali olduğu ileri sürülen telefon numarası Yargıtay Birinci Başkanlığı adına kayıtlı, soruşturmada ismi geçen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ömer Faruk EMİNAĞAOĞLU'na tahsisli ve odasında kullandığı telefon numarasıdır. TİB Başkanının yaptığı açıklamaya göre bu numara da teknik sebeplerle dinlenememiştir. Kamuoyuna yansıdığı şekilde Yargıtay ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına bağlı santrallerin ve bu santrallere bağlı görüşme yapan tüm hâkim ve Cumhuriyet savcılarının dinlenmesinin talep edilmesi ve dinlenmesi hiçbir şekilde söz konusu değildir. Yukarıda belirtilen 56 kişi dahil son 5 yıl içerisinde adalet müfettişlerinin talebi üzerine toplam 69 hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında mahkemelerce dinleme kararı verilmiştir. **Kaldı ki, bu bilgi Bakanlığımızca 19 Mayıs 2009 tarihinde yapılan basın açıklamasında kamuoyuna duyurulmuş ve o tarihten sonra 11.206 hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile 70 milyon vatandaşımızın Adalet Bakanlığı'na dinlettirildiği iddiaları gerçek dışı olup, bilgi kirliliği oluşturmaya ve kamuoyunu yanıltmaya yönelik bilinçli bir saptırmadır.**

Benzer iddialar hakkında Bakanlığımızca değişik tarihlerde çok sayıda açıklama yapılmasına rağmen maksatlı olarak üretildiği düşünülen gerçek dışı iddia ve yorumların ısrarla sürdürülmesi, yürütülmekte olan soruşturma ve davaları etkileme çabası olarak değerlendirilmektedir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bazı üyelerinin 12.11.2009 tarihli açıklamalarında bahsedilen kanun yararına bozma konusuna gelince: 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 309 uncu maddesinde: "Hakim veya mahkeme tarafından verilen ve istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar veya hükümde hukuka aykırılık bulunduğunu öğrenen Adalet Bakanlığı, o karar veya hükmün Yargıtayca bozulması istemini yasal nedenlerini belirterek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı olarak bildirir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı bu nedenleri aynen yazarak karar veya hükmün bozulması istemini içeren

yazısını Yargıtay'ın ilgili ceza dairesine verir.”
hükmü yer almaktadır.

Bu maddeden de anlaşıldığı ve 29 Temmuz 2009 tarihli basın açıklamamızda da açıkça belirtildiği gibi kanun yararına bozma talebinde bulunma yetkisi Adalet Bakanlığına aittir. Yargısal görevleri olmayan ve idari bir kurul olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Anayasal ve yasal görevleri içerisinde kanun yararına bozma konusundaki başvuruları inceleyip karara bağlama görev ve yetkisi bulunmamaktadır. Buna rağmen Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 11.06.2009 tarihinde "... mahkemesinin ... sayılı kararı **usul ve kanuna aykırı olduğundan** CMK'nın 309 uncu maddesi uyarınca kanun yararına bozma yoluna gidilmesi için Adalet Bakanlığına başvuruda bulunulmasına" şeklinde fonksiyon gaspı suretiyle kanun yararına bozma yoluna gidilmesi hususunda oy çokluğu ile 331 sayılı kararı almıştır. Bu karara uyma zorunluluğu bulunmayan Bakanlığımız söz konusu Kurul kararını ihbar kabul ederek Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne incelenmek üzere intikal ettirmiştir.

Kurulun bazı üyelerince yapılan açıklamada, aldıkları kararın Adalet Bakanlığı tarafından gereğinin yerine getirilmediğinden bahsedilmiştir. Kurulun bu kararının Adalet Bakanlığınca yerine getirilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Uygulama ve doktrinde tartışmasız şekilde kabul edildiği üzere kanun yararına bozma talepleri Adalet Bakanlığınca değerlendirilip hukuka aykırılık nedenleri tespit edilenler gereği için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmektedir.

Nitekim, Prof.Dr.Erdener YURTCAN'a göre "Bakan, yazılı emir yoluna gidilmesini uygun görmediğinde, bir başka anlatımla, yazılı emir istemi reddedildiğinde yapılacak bir şey yoktur.", Prof.Dr.Nevzat TOROSLU ve Prof.Dr.Metin FEYZİOĞLU'na göre; kanun yararına bozma konusunda "Bakan, kendiliğinden veya ilgililerin başvurusu üzerine istemde bulunabilir. Ancak, Bakan ilgilinin başvurusu üzerine bu istemde bulunmak zorunda değildir.", Yargıtay Cumhuriyet savcıları Ali PARLAR ve Muzaffer HATİPOĞLU'na göre "Adalet Bakanlığı, karar ya da hükümde hukuka aykırılık olduğunu tarafların veya ilk derece C.Başsavcılıklarının bildirmesi suretiyle öğrendiğinde bu yola gidilip gidilmeyeceğini takdir eder.", Prof.Dr.Nurullah KUNTER, Prof.Dr.Feridun YENİSEY ve Doç.Dr.Ayşe NUHOĞLU da aynı görüştedir.
Yargıtay'ın 10. Ceza Dairesinin 11.02.2008 tarihli ve 26225-2172 sayılı ile 17.12.2007 tarihli ve 24001-14822 sayılı kararlarında da, **kanun yararına bozma yoluna başvurulup başvurulmayacağına takdirinin Adalet Bakanlığına ait olduğuna hükmedilmiştir.**

Bakanlığımızda 1 Ocak 2009 ile 3 Kasım 2009 tarihleri arasında toplam 9.273 kanun yararına bozma dosyası işlem görmüş, bunlardan incelenmesi tamamlanan 5.128 dosya kanun yararına bozma yoluna gidilmeyerek mahalline iade edilmiş, sadece 2.292 dosya Yargıtay'a gönderilmiştir. Bu rakamlardan da anlaşılabacağı üzere gelen başvuruların tamamı için değil, hukuka aykırı olduğu düşünülenler için kanun yararına bozma talebinde bulunulmaktadır.

Anayasanın 6 ncı maddesinde "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." hükmü yer almaktadır. Bir kurulun Anayasada zikredilmiş olması o kurulun Anayasa ve yasalarda kendisine verilmeyen yetkileri kullanabileceği anlamına gelmemektedir.

Yukarıda izah olunan gerekçelerle Bakanlığımızın yetkisinde olan bir hususun talimat formatında Bakanlığımıza dayatılması, ayrıca açıklamalarda bu hususlara yer verilerek ivedilikle yerine getirilmesinin beklendiği ve takip edileceğinin belirtilmesi Bakanlığımızın yetkilerine müdahale anlamında olup, kabul edilmesi mümkün değildir. Adalet Bakanlığı, Anayasa ve kanunlarla kendisine verilen görevleri, bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da hukuka uygun şekilde yerine getirmeye devam edecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Yurtcan, CMK Şerhi, 5. Bası-Nisan 2008, İstanbul, s.1044.

Toroslu-Feyzioğlu, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006, Savaş Yayınevi, s.364.

Ali Parlar-Muzaffer Hatipoğlu, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Yorumu ve İlgili Mevzuat, Ankara-Kasım 2008, 2. Cilt, s.2061.

Kunter-Yenisey-Nuhoğlu, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul-Kasım 2006, Beta Yayınevi, s.1452-1453.